

Διδακτικό Εγχειρίδιο

«στροβιλίσματα»

Τμήμα Χορού
Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
Ακαδημαϊκό έτος 2018-2019

Η συγγραφή των συγκεκριμένων σχεδίων μαθήματος έγινε στο πλαίσιο του μαθήματος
Approaches to Dance Pedagogy 1&2

Συγγραφική ομάδα:

Μαρία Καμπέρη - Διδάσκουσα

Φοιτήτριες (Αλφαβητικά):

Άντρια Κωνσταντίνου, Βασιλική Δημητρίου, Δέσποινα Κυριακίδου, Ευγενία Μοδέστου,
Ηλιάνα Περίδου, Ιωάννα Χατζηστεφάνου, Παναγιώτα Νικολάου

Σχεδιασμός Εξωφύλλου: Σοφία Κωνσταντίνου

Καθοδήγηση, επιμέλεια: Μαρία Καμπέρη

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή του περιεχομένου χωρίς την αναγραφή της
πηγής προέλευσής του.

Copyright © 2018-2019 Τμήμα Χορού,

Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

Εκδότης: Τμήμα Χορού Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

ISBN 978-9963-711-79-6

Περιεχόμενα:

Εισαγωγικό σημείωμα	6
Φιλοσοφία Σχεδιασμού των Μαθημάτων	6
Στόχοι Σχεδιασμού μαθημάτων	6
Οδηγίες Χρήσης	7
Βασική Δομή Μοντέλου Δημιουργικής Κίνησης Σχεδιάγραμμα Πλάνου Μάθησης	9
Τι είναι Δημιουργική Κίνηση	10
Μάθημα εισαγωγής για σαπουνόφουσκα	11
Μάθημα 1	12
Μάθημα 2	15
Μάθημα 3	18
Μάθημα 4	20
Από τις φοιτήτριες	23

Εισαγωγικό σημείωμα

Στο πλαίσιο του μαθήματος Approaches to Dance Pedagogy 1&2, το οποίο προσφέρεται στο Πρόγραμμα Σπουδών Χορού του Πανεπιστημίου Λευκωσίας, δημιουργήθηκε το συγκεκριμένο διδακτικό εγχειρίδιο από τις φοιτήτριες του Κλάδου και τη διδάσκουσα. Μέσα στις απαιτήσεις του μαθήματος, οι φοιτήτριες είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με το σχεδιασμό μαθημάτων χορού για παιδιά, εφήβους και ενήλικες. Οι φοιτήτριες μπήκαν στη διαδικασία δημιουργίας τόσο τεχνικών όσο και δημιουργικών μαθημάτων κίνησης. Επίσης, τους δόθηκε η ευκαιρία να φιλοξενηθούν σε Σχολές Χορού και Σχολεία με σκοπό την παρατήρηση αλλά και τη διδασκαλία μαθημάτων χορού. Στο συγκεκριμένο διδακτικό εγχειρίδιο επιλέχθηκε να δημοσιευτεί η φιλοσοφία και η διαδικασία σχεδιασμού μαθημάτων δημιουργικής κίνησης στα οποία οι φοιτήτριες είχαν δημιουργήσει σε ομάδες και είχαν διδάξει ομαδικά στις επισκέψεις τους όπως αναφέρθηκε πιο πάνω. Σε αυτό το σημείο θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τις Σχολές Χορού και τα Σχολεία τα οποία συμφώνησαν και παραχώρησαν χώρο στις φοιτήτριες για πρακτική και απόκτηση εμπειρίας γύρω από τη διδασκαλία του Χορού.

Φιλοσοφία Σχεδιασμού των Μαθημάτων

Με οδηγό τον καθοδηγούμενο αυτοσχεδιασμό και τη δημιουργική κίνηση, οι μαθητές χρησιμοποιούν το σώμα τους και μέσω αυτού παρατηρούν, δημιουργούν και κατανοούν. Οι μαθητές συμμετέχουν ενεργά στο μάθημα, η γνώμη όλων των παιδιών μετρά και το μάθημα εξελίσσεται με βάση τη συμμετοχή των μαθητών αλλά και της εμπειρίας τους. Το σώμα γίνεται μέσο έκφρασης, κατανόησης και εργαλείο μάθησης για δημιουργία. Τα μαθήματα είναι σχεδιασμένα με σκοπό να εξυπηρετούν τις αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών καθώς και τη συναισθηματική τους ανάπτυξη. Μέσα από τη συγκεκριμένη ενσώματη μάθηση, τη δημιουργική κίνηση, όπου ο χορός αντιμετωπίζεται τόσο ως τέχνη όσο και ως τεχνική, αναπτύσσεται μεταξύ άλλων και ο αισθητικός γραμματισμός.

Στόχοι Σχεδιασμού μαθημάτων

Να εφαρμόσουν οι εκπαιδευτικοί δημιουργικούς τρόπους έκφρασης των παιδιών μέσα από την κίνηση.

Να δοθεί η ευκαιρία στα παιδιά να πειραματιστούν κινησιολογικά έχοντας ως αφορμή διάφορα θέματα όπως για παράδειγμα το σαλιγκάρι (βλέπε μάθημα 1).

Να παροτρυνθούν τα παιδιά σε εξερεύνηση ποικίλων τρόπων μετακίνησης στο χώρο (βλέπε μάθημα 2).

Να συνδεθεί η γνώση με τις εμπειρίες των μαθητών έτσι ώστε να τους αφορά το περιεχόμενο του κάθε μαθήματος.

Να ενεργοποιηθεί η φαντασία των παιδιών.

Να γίνει ουσιαστική χρήση αντικειμένων και σκηνικών χώρου ενώ κινούνται.

Να αναπτυχθεί η ικανότητα των παιδιών για αναπαράσταση, αφαιρετική σκέψη, αποδοχή και συνεργασία.

Να αναπτυχθεί η ικανότητα δημιουργίας, μετατροπής και κριτικού συλλογισμού σε σχέση με κινησιολογικό μοτίβο (βλέπε μάθημα 4).

Να αποτελέσει το μάθημα έδαφος για σύζευξη τεχνών (βλέπε μαθήματα 1&2).

Να χρησιμοποιηθεί το μάθημα ως διαθεματική ενότητα όπου το σώμα γίνεται εργαλείο μάθησης άλλων περιεχομένων (βλέπε μάθημα 3).

Να ενθαρρυνθεί η θέαση ως τρόπος μάθησης και μέσω αυτής να καλλιεργηθεί συμπεριφορά θέασης κατά τη διάρκεια μιας παράστασης.

Οδηγίες Χρήσης

Ο σχεδιασμός των μαθημάτων είναι βασισμένος στο ακόλουθο σχεδιάγραμμα, το οποίο δίνει την ευκαιρία στους εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν ολοκληρωμένα μια ιδέα μέσα από την κίνηση χρησιμοποιώντας δημιουργική διαδικασία.

Τα μαθήματα τα οποία ακολουθούν, μπορεί να χρησιμοποιηθούν ως έχουν, ως μεμονωμένες ασκήσεις, ως ενότητες, ως ιδέες για παραστάσεις, ως αφόρμηση για τους εκπαιδευτικούς για νέες δημιουργικές δράσεις. Επίσης, το κάθε μάθημα μπορεί να τροποποιηθεί και να προσαρμοστεί στις ηλικίες και στο επίπεδο της κάθε ομάδας.

Δεν υπάρχει μόνο μια απάντηση, συνεπώς ούτε και ένας τρόπος έκφρασης της σκέψης. Τα άτομα λειτουργούν ως ολότητα, όπου σώμα και μυαλό αλληλεπιδρούν δίνοντας έμφαση στη δημιουργική διαδικασία.

Κατά τη διάρκεια εκτέλεσης των οδηγιών οι εκπαιδευτικοί χρειάζεται να επιστρατεύσουν την ευελιξία τους και να τροποποιήσουν τις οδηγίες, τη σειρά ή ακόμα και το περιεχόμενο των προτεινόμενων ασκήσεων ανάλογα με τις ανάγκες των μαθητών τους. Ποτέ ένα μάθημα δεν θα είναι ίδιο, όσες φορές και αν διδαχθεί εφόσον ο ίδιος ο/η εκπαιδευτικός θα αλλάζει ενώ το διδάσκει. Παρόλα αυτά είναι σημαντικό να τηρηθούν, εφόσον κατανοηθούν από τα παιδιά οι ρουτίνες όπως αυτές αναφέρονται στο ΜΕΡΟΣ Α και επεξηγούνται πιο κάτω*. Οι στόχοι σχεδιασμού προϋποθέτουν δημιουργική αναστάτωση, όχι όμως χάος μέσα στην αίθουσα και μεταξύ των παιδιών.

Η μουσική και οι ήχοι (νερού, βροχής, ανέμου κτλ), όπως επίσης και η ησυχία είναι ένα σημαντικό στοιχείο στην εξέλιξη του μαθήματος το οποίο απαιτεί προετοιμασία και μελέτη. Καλό θα ήταν να γίνεται προετοιμασία από προηγουμένως για το είδος της μουσικής που θα χρησιμοποιηθεί σε κάθε άσκηση. Προτεινόμενες μουσικές ορχηστρικές.

Για το κλείσιμο του μαθήματος χρειάζεται χρόνος για αντανάκλαση και αναστοχασμό. Εάν θεωρείται απαραίτητο από τους εκπαιδευτικούς, μπορεί να τεθεί και ένα είδος δημιουργικής

εργασίας προς τα παιδιά ή ακόμα και τη δημιουργία υλικού από την ολομέλεια της ομάδας μέσα στην τάξη.

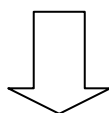
*Ρουτίνες:

- Φουσκώνω το μπαλόني μου:
Η/ο εκπαιδευτικός καλεί τα παιδιά σε κύκλο. Όλα τα παιδιά μαζί με την εκπαιδευτικό συνεργάζονται, κρατούν χέρια και το μάθημα ξεκινά αφού «φουσκώσουν το μπαλόني/κύκλο τους». Η/ο εκπαιδευτικός τους παρουσιάζει τις ρουτίνες που θα ακολουθούν κατά τη διάρκεια του μαθήματος, γίνεται συζήτηση.
- Μιλώ με το σώμα μου:
«Μιλάμε και εκφραζόμαστε με το σώμα», αποφεύγουμε να μιλάμε. Ας κάνουμε μια δοκιμή να κινηθούμε χωρίς να ακούγονται φωνές. Το σώμα μας μπορεί να εκφραστεί χωρίς να ακούγεται η φωνή μας.
- Σήμα:
Παρουσιάζει το συνθηματικό κτύπημα χεριών (όγδοα τονιζόμενα). Όταν ακούτε αυτό τον ήχο που κτυπώ με τα χέρια μου, είναι το «σήμα». Σημαίνει ησυχία και επιστρέφουμε στον κύκλο/μπαλόني μας.
- Σαπουνόφουσκα:
Χρησιμοποιούμε τη «σαπουνόφουσκά» μας καθώς κινούμαστε στο χώρο, προσέχοντας τον προσωπικό μας χώρο και τον χώρο των άλλων παιδιών. Φανταστείτε ότι ο καθένας βρίσκεται μέσα σε μια φανταστική σαπουνόφουσκα. Δεν θέλουμε να σπάσει κανενός η σαπουνόφουσκα. Προσέχουμε πόσο κοντά στους φίλους μας και στα αντικείμενα που υπάρχουν στην αίθουσα θα κινούμαστε.

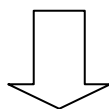

ΒΑΣΙΚΗ ΔΟΜΗ ΜΟΝΤΕΛΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΚΙΝΗΣΗΣ
ΣΧΕΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΠΛΑΝΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ

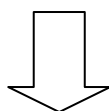
ΜΕΡΟΣ Α
ΕΙΣΑΓΩΓΗ
(Κανόνες μαθήματος)

ΜΕΡΟΣ Β
ΑΦΟΡΜΗΣΗ
ΙΔΕΟΘΥΕΛΛΑ
(Εμπειρίες)

ΜΕΡΟΣ Γ
ΚΥΡΙΩΣ ΜΕΡΟΣ
ΧΡΗΣΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΡΓΑΛΕΙΩΝ
(ενεργοποίηση φαντασίας,
«τι θα γινόταν αν...»
«πώς θα μπορούσε να...»
«φανταστείτε ότι...»)

ΜΕΡΟΣ Δ
ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΜΟΣ
ΚΛΕΙΣΙΜΟ

Τι είναι η Δημιουργική Κίνηση

Η δυνατότητα κίνησης και μετακίνησης στο χώρο με ποικίλους τρόπους. Πρόκειται για την προοπτική της κίνησης η οποία πηγάζει εκ των έσω, δεν διέπεται απαραίτητα από κανόνες τεχνικής και πειθαρχίας, αλλά ως πρόθεση, ως διαδικασία και ως αποτέλεσμα χαρακτηρίζεται από δημιουργικές ενέργειες και προσεγγίσεις. Η δημιουργική κίνηση είναι μια διαδικασία κατά την οποία έχοντας ένα θέμα, μια ιδέα, μια αφόρμηση, δομούνται δράσεις με σκοπό τη δημιουργία νέου κινησιολογικού λεξιλογίου. Το δημιούργημα, μπορεί μέσω του καθοδηγούμενου αυτοσχεδιασμού από την/τον εκπαιδευτικό προς τους μαθητές, να τροποποιηθεί, να αλλάξει, να εμπλουτιστεί, να απλοποιηθεί, να σπάσει σε μέρη, να ενωθεί με άλλα μέρη, να αξιοποιηθεί ως υλικό σε κατοπινά στάδια. Η δημιουργική διαδικασία μιας δημιουργικής δράσης με άξονα το σώμα και την κίνηση μπορεί να παρομοιαστεί με τη δημιουργική διαδικασία παραγωγής ενός αφαιρετικού έργου τέχνης. Σκοπός δεν είναι η μίμηση, αλλά η αναπαράσταση μιας ιδέας εστιάζοντας σε κάποια χαρακτηριστικά της. Για παράδειγμα, δεν είμαστε ο ήλιος, αλλά η δύναμη της λάμψης του ήλιου. Ο τρόπος που δίδονται οι οδηγίες για την παραγωγή της κίνησης είναι σημαντικός, εφόσον η οδηγία χρειάζεται να ενεργοποιήσει τη φαντασία των συμμετεχόντων και να τους δώσει την ευκαιρία και το χώρο για να εκφραστούν. Υποθετικές ερωτήσεις και οδηγίες όπως, τι θα γινόταν αν..., πώς θα έμοιαζε αν..., φανταστείτε ότι..., πού θα πήγαινε αν..., με ποια μέρη του σώματος θα μπορούσαμε..., ας κινηθούμε αντίστροφα, σε άλλο επίπεδο κτλ. είναι σημαντικές για να ωθήσουν τους συμμετέχοντες στην έκφραση της κίνησης. Τέλος, ένα μάθημα δημιουργικής κίνησης βασίζεται στις εμπειρίες των μαθητών, στη γνώση και τη μεταγνώση. Συνεπώς, δεν υπάρχει λάθος απάντηση, ούτε και λάθος έκφραση μέσα από το σώμα.

Μαρία Καμπέρη

Μάθημα εισαγωγής για σαπουνόφουσκα

Τίτλος Μαθήματος: φουσαλίδες

Θέμα: προσωπικός χώρος

Ηλικίες: από 5 ετών

Διάρκεια: 60 λεπτά

Χώρος: κλειστός χώρος με κατάλληλο πάτωμα για κίνηση

Εξοπλισμός αίθουσας: ηχοσύστημα, βιντεοπροβολέας

Ενδυμασία μαθητών : Άνετα ρούχα κατάλληλα για κίνηση, κάλτσες

Αντικείμενα που θα χρησιμοποιήσουν: μπαλόνια , αερόστατο ή άλλο μεγάλο ύφασμα

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος

Το συγκεκριμένο μάθημα μπορεί να λειτουργήσει ως εισαγωγικό μάθημα για τους μαθητές με σκοπό να κατανοήσουν την έννοια του προσωπικού χώρου. Το συγκεκριμένο μάθημα είναι σχεδιασμένο για παιδιά πέντε ετών, όμως μπορεί να προσαρμοστεί, να εμπλουτιστεί ή να απλοποιηθεί ανάλογα με τις ηλικίες της κάθε ομάδας.

Μέρος Α' εισαγωγή (διάρκεια 5')

- Φουσκώνουμε το μπαλόνι μας και καθόμαστε σε κύκλο.
- Θυμίζουμε τη σαπουνόφουσκα και το μυστικό μας σήμα.
- Υπενθυμίζουμε στους μαθητές πως μιλάμε με το σώμα μας σε αυτό το μάθημα.
- Σήμερα θα δούμε από πολύ κοντά σαπουνόφουσκες

Μέρος Β' ιδεοθύελλα, (διάρκεια 5')

- Έχετε δει ποτέ σαπουνόφουσκα;
- Μπορείτε να περιγράψετε τι είναι;
- Τι παθαίνει πολύ εύκολα μια σαπουνόφουσκα;
- Μπορείτε τώρα να φανταστείτε ότι εσείς βρίσκεστε μέσα σε μια σαπουνόφουσκα;
- Τι χρώμα θα είχα;

Μέρος Γ' κυρίως μέρος ενσωμάτωση της κίνησης, χρήση δημιουργικών εργαλείων και μουσικής (διάρκεια 30 λεπτά)

Τα παιδιά φαντάζονται ότι βρίσκονται μέσα σε μια μεγάλη σαπουνόφουσκα, το κάθε παιδί στη δικιά του και κινούνται στο χώρο με μεγάλες και αργές κινήσεις. Η εκπαιδευτικός αλλάζει την οδηγία και τα παιδιά κινούνται με μικρές και γρήγορες κινήσεις χρησιμοποιώντας όλο το χώρο. Καθώς κινούνται, τους υπενθυμίζει το πόσο εύθραυστη είναι η σαπουνόφουσκά τους.

Στην επόμενη άσκηση, τα παιδιά θα κινηθούν με τέτοιο τρόπο που ο εκπαιδευτικός θα μαντέψει εάν τα παιδιά παριστάνουν την σαπουνόφουσκα με το σώμα τους ή εάν βρίσκονται μέσα στη σαπουνόφουσκα όπως στην προηγούμενη άσκηση αυτοσχεδιασμού.

Τώρα τα παιδιά με τη βοήθεια της/του εκπαιδευτικού μπαίνουν σε ομάδες των 4 παιδιών και σχηματίζουν κύκλο κρατώντας χέρια. Αυτός ο κύκλος παριστάνει τη σαπουνόφουσκα η οποία κινείται, φουσκώνει, ξεφουσκώνει, τρυπάει/σπάζει, αλλάζει σχήμα κτλ. Τα παιδιά χρειάζεται να συνεργαστούν και να κινηθούν ως ομάδα. Ένα άλλο παιδί βρίσκεται στο κέντρο της σαπουνόφουσκας και κινείται ανάλογα με τις κινήσεις της σαπουνόφουσκας. Κατόπιν, συνεχίζει η ομάδα να κινείται αλλά αυτή τη φορά η σαπουνόφουσκα προσαρμόζει το σχήμα της σε σχέση με τις κινήσεις του παιδιού που βρίσκεται στο κέντρο του κύκλου.

Όταν δυο σαπουνόφουσκες συναντηθούν δεν σπάζουν πάντα. Κάποτε μεγαλώνουν και δημιουργείτε μια νέα σαπουνόφουσκα. Τώρα, τα παιδιά καθώς κινούνται θα βρίσκουν τρόπους για να μπει το ένα παιδί στη σαπουνόφουσκα του άλλου και να δημιουργήσουν μια νέα κινησιόσφαιρα.

Μέρος Δ' αναστοχασμός -κλείσιμο (διάρκεια 10')

- Η παιδαγωγός μαζί με τα παιδιά κάθονται στο πάτωμα σχηματίζοντας κύκλο, και γίνεται αναστοχασμός πάνω στο μάθημα.
- Τι μάθαμε σήμερα;
- Πώς νιώσατε που κινηθήκατε μέσα σε σαπουνόφουσκές;
- Είναι σημαντικό να σκεφτόμαστε τη σαπουνόφουσκά μας καθώς κινούμαστε;

Προαιρετικά ανάθεση εργασίας (στην τάξη): φτιάχνουμε μια ζωγραφιά με τον εαυτό μας και με τα άλλα παιδιά μέσα στη σαπουνόφουσκα καθώς κινούμαστε στο χώρο.

Μάθημα 1

Τίτλος Μαθήματος: Δρόμοι Σαλιγκαριού

Θέμα: Δημιουργικοί και πρωτότυποι τρόποι μετακίνησης στο χώρο

Ηλικίες: 4-6 χρονών

Διάρκεια: 60 λεπτά

Χώρος: κλειστός χώρος με κατάλληλο πάτωμα για κίνηση

Εξοπλισμός αίθουσας: ηχοσύστημα

Ενδυμασία μαθητών : Άνετα ρούχα κατάλληλα για κίνηση, κάλτσες

Αντικείμενα που θα χρησιμοποιήσουν: χαρτοταινία, μπλε (χρωματιστή) λάμπα

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος:

Αφόρμηση για το σχεδιασμό του συγκεκριμένου μαθήματος αποτελεί το σαλιγκάρι. Συγκεκριμένα, ενδιαφέρον αποτέλεσε η ανατομία του σαλιγκαριού, το καβούκι του, ο τρόπος που κινείται, τα σχήματα που δημιουργούνται καθώς κινείται καθώς και οι προϋποθέσεις οι οποίες το βοηθούν για να κινηθεί.

Συνεπώς, σε αυτό το μάθημα οι μαθητές μέσω του καθοδηγούμενου αυτοσχεδιασμού και της δημιουργικής κίνησης αναμένεται να πειραματιστούν κινησιολογικά παρατηρώντας το ίδιο το σαλιγκάρι.

Μέσα από συζήτηση και ιδεοθύελλα που θα αναπτύσσεται καθόλη τη διάρκεια του μαθήματος, οι μαθητές θα πειραματιστούν και θα δημιουργήσουν κινησιολογικό λεξιλόγιο με εστίαση στους τρόπους μετακίνησης στο χώρο και στις σχέσεις της κίνησης τόσο με το χώρο όσο και με τα άλλα άτομα μέσα στο χώρο.

Επίσης, θα μάθουν να συνεργάζονται μεταξύ τους και να λειτουργούν ως ομάδα.

Μέρος Α' εισαγωγή (διάρκεια 5')

- Φουσκώνουμε το μπαλόνι μας και καθόμαστε σε κύκλο.
- Θυμίζουμε τη σαπουνόφουσκα και το μυστικό μας σήμα.
- Υπενθυμίζουμε στους μαθητές πως μιλάμε με το σώμα μας σε αυτό το μάθημα.
- Σήμερα θα μελετήσουμε τα σαλιγκάρια!

Μέρος Β' ιδεοθύελλα (διάρκεια 5')

- Έχετε δει ποτέ σαλιγκάρι;
- Πώς μοιάζει;
- Πού το συναντάμε;
- Σε ποια εποχή το βλέπουμε περισσότερο;
- Γιατί νομίζετε ότι συμβαίνει αυτό;

- Έχετε παρατηρήσει ποτέ τα σημάδια που αφήνει το σαλιγκάρι καθώς κινείται;
- Κινείται γρήγορα ή αργά το σαλιγκάρι; Γιατί;
- Βλέπετε κάποιο σχήμα πάνω στο σώμα του σαλιγκαριού; Σε ποιο σημείο;
- Πού νομίζεται ότι βρίσκονται τα μάτια του;
- Μπορούμε να δείξουμε φωτογραφίες ή/και σύντομο βίντεο με σαλιγκάρια ή/και ένα αληθινό σαλιγκάρι.

Μέρος Γ' κυρίως μέρος ενσωμάτωση της κίνησης, χρήση δημιουργικών εργαλείων και μουσικής (διάρκεια 25 λεπτά)

Εστιάζουμε στην κίνηση του σώματος του σαλιγκαριού καθώς αυτό συρρικνώνεται και τεντώνεται για να μπει μέσα στο κέλυφός του. Τα παιδιά βρίσκονται σε θέση κλειστή μαζεύοντας τα χέρια, τα πόδια και το κεφάλι μαζί (σποράκι). Τεντώνουν την πλάτη τους ξεκινώντας την κίνηση από το κεφάλι, μιμούμενοι την κίνηση την οποία φαντάζονται ότι κάνει το σαλιγκάρι για να βγει από το κέλυφός του. Ακολουθώντας, γίνεται αντιστροφή της κίνησης. Δηλαδή, από τη θέση στην οποία το σαλιγκάρι τεντώθηκε για να «βγει» από το καβούκι, συρρικνώνει το σώμα για να ξαναμπει σε αυτό. Το κάθε παιδί έχει τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσει το σώμα του με όποιο τρόπο επιθυμεί για να αποδώσει και να εκφράσει τη συγκεκριμένη οδηγία. Γίνεται επανάληψη της κίνησης χρησιμοποιώντας οδηγίες όπως: «Τι θα γινόταν αν η κίνηση του σαλιγκαριού γινόταν πολύ αργά; Τώρα μπορούμε να δοκιμάσουμε να δείξουμε πώς θα γινόταν με παύση; Σε ποιο σημείο της κίνησης θα αποφασίζατε να κινηθείτε πολύ γρήγορα;»

Ακολουθώντας, εστιάζουμε στα μάτια του σαλιγκαριού τα οποία αναπαριστούμε με τα χέρια και συγκεκριμένα με τους καρπούς. Σε αυτό το μέρος, τα παιδιά κάθονται με σταυρωμένα πόδια και τεντώνουν τα χέρια τους ψηλά κρατώντας τις παλάμες σε γροθιές. Γίνεται ζέσταμα καρπών χρησιμοποιώντας κυκλικές κινήσεις και παραλλαγές όπως άνοιγμα των παλαμών, στροφή δεξιά και αριστερά. Στα παιδιά μπορεί να δοθεί οδηγία για τις πιο πάνω κινήσεις των χεριών, όπως: τι θα συνέβαινε στα μάτια του εάν το σαλιγκάρι ξαφνιαζόταν; Ή τώρα το σαλιγκάρι θέλει να κοιτάξει δεξιά, αριστερά, μπερδεύτηκε ...κτλ.

Φανταστείτε τώρα ότι τα χέρια σας είναι πινέλα και θα ζωγραφίσετε τα σχήματα που έχει στο κέλυφος ένα σαλιγκάρι. Τι γραμμές ζωγραφίζετε; Ίσιες; Καμπυλωτές; Το σχήμα στο κέλυφος του σαλιγκαριού ονομάζεται σπινάλ. Δοκιμάστε τώρα να γίνετε εσείς η γραμμή στο κέλυφος του σαλιγκαριού. Όλο σας το σώμα είναι μια γραμμή και θα στολίσετε το κέλυφος του σαλιγκαριού. Εκτός από σπινάλ, σε ποιο άλλο σχήμα θα μπορούσατε να μετατραπείτε; Χρειάζεται να τεντώσει το σώμα σας, να μαζευτεί, να λυγίσει, να στριφογυρίσει, να μείνει ακίνητο.

Όταν το σαλιγκάρι κινείται, αφήνει ίχνη. Περιπατάμε κ εμείς στο χώρο για να φτιάξουμε τους δικούς μας δρόμους. Μπορούμε να βοηθήσουμε τα παιδιά και να χρησιμοποιήσουν χαρτοταινία έτσι ώστε να δημιουργηθούν στην αίθουσα οι δρόμοι τους ή να τα έχουμε έτοιμα από προηγουμένως. Έχοντας τους δρόμους στο πάτωμα μπορούν να δομηθούν δράσεις με οδηγίες όπως: κινηθείτε πάνω στους δρόμους σας πολύ αργά σαν να είστε οι ίδιοι

σαλιγκάρια. Εάν ήσασταν σαλιγκάρια χορευτές, θα δοκιμάζατε και άλλους τρόπους να κινηθείτε στο πάτωμα εκτός από γλίστρημα; Όπως κύλισμα; Τι άλλο; Δοκιμάζουμε. Θα κινούμασταν πάντοτε με τον ίδιο ρυθμό; Δοκιμάζουμε να αλλάξουμε και να κινηθούμε γρήγορα, διακεκομμένα, με παύση.

Πάμε τώρα να φτιάξουμε την ιστορία του σαλιγκαριού μας. Τα σαλιγκάρια (τα οποία αναπαριστούν τα παιδιά με το σώμα τους), βρίσκονται μέσα στο καβούκι τους και κοιμούνται (χρήση μπλε φωτισμού). Ο θόρυβος από τη βροχή τα ξυπνάει ευχάριστα εφόσον τους αρέσει η βροχή, και βγαίνουν από το καβούκι τους. Χρησιμοποιούν τα παιδιά κινησιολογικό λεξιλόγιο το οποίο αναπτύχθηκε σε προηγούμενες ασκήσεις (για παράδειγμα κίνηση αργή και εναλλαγή σε γρήγορη ή διαφορετικούς τρόπους κίνησης όπως κύλισμα και ό,τι άλλο προκύψει από τα παιδιά), και κατ' αυτό τον τρόπο μπορεί να δημιουργηθεί η ιστορία. Κινούνται στο χώρο... καθώς κινούνται συναντούν και άλλα σαλιγκάρια. Τι θα γινόταν αν χρειαζόταν να συνεργαστούν και να συνυπάρξουν μαζί τα σαλιγκάρια καθώς κινούνταν;

Μέρος Δ' αναστοχασμός -κλείσιμο (διάρκεια 5')

- Η παιδαγωγός μαζί με τα παιδιά κάθονται στο πάτωμα σχηματίζοντας κύκλο, και γίνεται αναστοχασμός πάνω στο μάθημα.
- Τι μάθαμε σήμερα;
- Πώς νιώσατε στο μάθημα;
- Τεντώνουμε τα μέρη του σώματος: χέρια, πόδια, πλάτη.
- Προαιρετικά ανάθεση εργασίας: την επόμενη φορά αν θέλετε μπορείτε να φέρετε μια ζωγραφιά με τους δρόμους που σχημάτισε το σαλιγκάρι μας σήμερα;

Μάθημα 2

Τίτλος Μαθήματος: Σύννεφο_φουρτούνες

Θέμα: Αντίληψη των διαφόρων ποιοτήτων κίνησης του σώματος ως προς τον χώρο.

Ηλικίες: 6-8 χρονών

Διάρκεια: 60 λεπτά

Χώρος: κλειστός χώρος με κατάλληλο πάτωμα για κίνηση

Εξοπλισμός αίθουσας: ηχοσύστημα

Ενδυμασία μαθητών : Άνετα ρούχα κατάλληλα για κίνηση, κάλτσες

Αντικείμενα που θα χρησιμοποιήσουν: πλαστελίνη, Α3 χαρτόνι, ύφασμα, μουσαμάς, χαρτί

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος:

Αφόρμηση για το σχεδιασμό του μαθήματος είναι τα σύννεφα. Με σκοπό την ανάπτυξη της συνεργασίας, τη χρήση αντικειμένων και τη δημιουργία σχημάτων σώματος γίνεται παρατήρηση των σύννεφων.

Πώς και γιατί το σχήμα του σύννεφου αλλάζει, ποιες ποιότητες κίνησης διακρίνονται κατά την αλλαγή αλλά και τι συμβαίνει όταν ενώνονται τα σύννεφα είναι κάποιες από τις οδηγίες όπου τα παιδιά θα ενσωματώσουν.

Η φαντασία, η δημιουργικότητα και η αφαιρετική σκέψη ενθαρρύνονται δίνοντας έμφαση στη διαδικασία εξερεύνησης και πειραματισμού. Στο συγκεκριμένο μάθημα τα παιδιά θα έχουν την ευκαιρία να αναπαραστήσουν την εμπειρία τους με τη χρήση υλικών, παράγοντας ο οποίος προσθέτει άλλο ένα βαθμό δυσκολίας.

Μέρος Α' εισαγωγή (διάρκεια 5')

- Φουσκώνουμε το μπαλόνι μας και καθόμαστε σε κύκλο.
- Θυμίζουμε τη σαπουνόφουσκα και το μυστικό μας σήμα.
- Υπενθυμίζουμε στους μαθητές πως μιλάμε με το σώμα μας σε αυτό το μάθημα.
- Σήμερα θα ταξιδέψουμε μέχρι τον ουρανό!

Μέρος Β' ιδέοθυελλα, (διάρκεια 5')

- Ποιες εποχές γνωρίζετε;
- Πως καταλαβαίνουμε ότι ήρθε ο χειμώνας;
- Πώς αλλάζει ο ουρανός τον χειμώνα;
- Όταν βρέχει φαίνονται πολλά σύννεφα στον ουρανό;
- Τι σχέση έχουν τα σύννεφα με τη βροχή;
- Είναι μεγαλύτερα και έχουν άλλο χρώμα όταν γεμίζουν με νερό;
- Τα σύννεφα έχουν μόνο ένα σχήμα και μέγεθος;
- Είναι ακίνητα στη θέση τους;
- Συναντιούνται μεταξύ τους;
- Τι επηρεάζει την κίνησή τους;

Μέρος Γ' κυρίως μέρος ενσωμάτωση της κίνησης, χρήση δημιουργικών εργαλείων και μουσικής (διάρκεια 30 λεπτά)

Περπατάμε πάνω στα σύννεφα. Πώς θα έμοιαζε το περπάτημά μας εάν είχαμε την ευκαιρία να περπατήσουμε πάνω σε ένα σύννεφο; Ισορροπούμε, βυθιζόμαστε, κινούμαστε με πολύ ελαφριά βήματα, περπατάμε ή περπατάμε από το ένα σύννεφο στο άλλο κτλ.

Τα παιδιά τώρα αναπαριστούν με όποιο τρόπο επιθυμούν το σχήμα του σύννεφου. Χρησιμοποιώντας εναλλαγές στις ποιότητες κίνησης, αλλάζουν το σχήμα τους παραμένοντας στο ίδιο σημείο. Πιο συγκεκριμένα, αλλάζουν σχήμα και μέγεθος με πολύ μικρές κινήσεις, τόσο που μοιάζουν με αόρατες. Δίνουμε στα παιδιά χρόνο για να εξερευνήσουν την κίνηση και να εμβαθύνουν. Φανταζόμαστε τώρα ότι ο ήλιος είναι πολύ ζεστός και το σύννεφο διαμελίζεται. Εξαφανίζονται τα μέρη του.

Τώρα ο άνεμος φυσάει και το σύννεφο κινείται στην αίθουσα. Πώς αλλάζει το σχήμα και η κίνησή του σε σχέση με τον άνεμο; Κινείται γρήγορα, αργά απλά αλλάζει σχήμα και κινείται με μικρή κίνηση; Όταν φυσάει δυνατά και συνεχόμενα; Εξερευνούμε αυτές τις κινησιολογικές πιθανότητες.

Καθώς κινείται το σύννεφο, θα συναντήσει και άλλα σύννεφα στο δρόμο του. Αλλάζει το σχήμα όταν συναντηθούν, συνεργαζόμαστε για να δημιουργήσουμε πρώτα σε δυάδες ένα καινούριο σύννεφο. Αργότερα προστίθενται και άλλα σύννεφα και μεγαλώνουμε ή και μικραίνουμε αν κάποιο σύννεφο αποχωριστεί από το σχήμα. Εάν έπρεπε να μείνουμε ενωμένοι με την ομάδα, πως θα το επιτυγχάναμε; Ας κινηθούμε όλοι μαζί αγγίζοντας ο ένας τον άλλον με ένα σημείο του σώματος μας. Τα παιδιά συνεργάζονται όλα μαζί συνθέτοντας σε ομαδικό σχήμα τις δημιουργίες τους χρησιμοποιώντας ποιότητες κίνησης.

Χρησιμοποιούμε ένα μεγάλο ύφασμα που να χωρά όλα τα παιδιά μέσα. Το ύφασμα είναι απλωμένο στο πάτωμα. Καθώς τα παιδιά κινούνται στο χώρο χρησιμοποιώντας κινησιολογικό λεξιλόγιο το οποίο δημιουργήθηκε και αναπτύχθηκε στους προηγούμενους αυτοσχεδιασμούς, βρίσκουν τρόπους για να μπουν μέσα στο ύφασμα και να συνεχίσουν να κινούνται κάτω από αυτό. Σιγά-σιγά θα μπουν όλα τα παιδιά και θα συνεργαστούν για να μετακινηθούν στο χώρο χωρίς να πέσει το ύφασμα, παρά μόνο να αλλάζει σχήματα. Μπορεί να ενθαρρυνθούν τα παιδιά για να εξερευνήσουν την κίνηση στο χαμηλό επίπεδο, στο μεσαίο και στο ψηλό χρησιμοποιώντας πηδήματα. Η συγκεκριμένη δραστηριότητα θα είχε ενδιαφέρον εάν γινόταν και με άλλα αντικείμενα, αντικαθιστώντας το ύφασμα με χαρτί ή με μουσαμά και ό,τι άλλο επιθυμεί η εκπαιδευτικός ή/και τα παιδιά.

Μέρος Δ' αναστοχασμός -κλείσιμο (διάρκεια 10')

- Η παιδαγωγός μαζί με τα παιδιά κάθονται στο πάτωμα σχηματίζοντας κύκλο, και γίνεται αναστοχασμός πάνω στο μάθημα.
- Τι μάθαμε σήμερα;
- Πώς νιώσατε στο μάθημα;
- Τεντώνουμε τα μέρη του σώματος: χέρια, πόδια, πλάτη.
- Προαιρετικά ανάθεση εργασίας στην τάξη: πλαστελίνες, Α3 χαρτόνι γαλάζιο δημιουργούμε με τις πλαστελίνες πως φανταζόμαστε το δικό μας σύννεφο.
- Προαιρετικά ανάθεση εργασίας: να δοθεί στα παιδιά ημιδιάφανη κόλλα και να προσπαθήσουν να φτιάξουν σύννεφα έχοντας το χαρτί στραμμένο προς τον ουρανό και εφόσον είναι διάφανο να αποτυπώσουν το σχήμα που βλέπουν στον ουρανό.

Μάθημα 3

Τίτλος Μαθήματος: Μοράρ – Ταξίδι στον μικρότερο πλανήτη

Θέμα: Ενσώματη μάθηση, ανάπτυξη της συνεργασίας, χωροταξική αντίληψη, διαθεματική προσέγγιση

Ηλικίες: 9-11 ετών

Διάρκεια: 60 λεπτά

Χώρος: κλειστός χώρος με κατάλληλο πάτωμα για κίνηση

Εξοπλισμός αίθουσας: ηχοσύστημα

Ενδυμασία μαθητών : Άνετα ρούχα κατάλληλα για κίνηση, κάλτσες

Αντικείμενα που θα χρησιμοποιήσουν:

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος

Το σώμα χρησιμοποιείται ως εργαλείο εκμάθησης και κατανόησης πληροφοριών που αφορούν στην βιολογία των ζωντανών οργανισμών αλλά και εννοιών όπως η ισότητα και η μοναδικότητα. Μέσω του καθοδηγούμενου αυτοσχεδιασμού και της δημιουργικής κίνησης, οι μαθητές χρησιμοποιούν το σώμα τους για να δημιουργήσουν, να κατανοήσουν και να παρατηρήσουν ξανά το σώμα τους από μια άλλη οπτική πιο εσωτερική.

Έρχονται σε επαφή με λέξεις όπως: μεμβράνη – ασπίδα/κύκλος, φωσφορολιπίδια - σώμα, φωσφοδιεστερικοί δεσμοί – χέρια, πρωτεΐνες-κίνηση προς και έξω από τον κύκλο.

Μέρος Α' εισαγωγή (διάρκεια 5')

- Φουσκώνουμε το μπαλόνι μας και καθόμαστε σε κύκλο.
- Θυμίζουμε τη σαπουνόφουσκα και το μυστικό μας σήμα.
- Υπενθυμίζουμε στους μαθητές πως μιλάμε με το σώμα μας σε αυτό το μάθημα.
- Σήμερα θα ταξιδέψουμε στον μικρότερο πλανήτη τον οποίο δεν μπορούμε να τον δούμε με τα μάτια μας.

Μέρος Β' ιδεοθύελλα, (διάρκεια 5')

- Θα σας αποκαλύψω ένα μυστικό. Εγώ μπορώ να δω αυτό τον πλανήτη. Αυτός ο πλανήτης βρίσκεται στο σώμα μας και φυλάει τα μυστικά μας, όπως γιατί είμαστε όλοι ίδιοι αλλά ταυτόχρονα και διαφορετικοί; Αυτός ο πλανήτης είναι μοναδικός και

πολύ διαφορετικός από αυτούς που γνωρίζετε. Θα θέλατε να ξεκινήσουμε το ταξίδι μας;

- Τι σχήμα έχουν οι πλανήτες;
- Έχουν όλοι το ίδιο μέγεθος;
- Πώς κινούνται οι πλανήτες;

Οι μαθητές δείχνουν με το σώμα τους και με τα χέρια τους το σχήμα του πλανήτη (σφαιρικό). Εστίαση δίνεται στην κυκλική κίνηση. Στη συνέχεια μεταφέρουν την κυκλική κίνηση σε διαφορετικά μέλη του σώματος (κεφάλι, ώμοι, καρποί, λεκάνη, ισχία, γόνατα, αστράγαλοι). Ακολούθως, κινούνται στο χώρο όπως φαντάζονται την κίνηση των πλανητών.

Μέρος Γ' κυρίως μέρος ενσωμάτωση της κίνησης, χρήση δημιουργικών εργαλείων και μουσικής (διάρκεια 35 λεπτά)

Πρώτη δραστηριότητα – «Προστατεύουμε τον Μοράρ με την ασπίδα μας» (15')

Τα παιδιά κρατούν χέρια και σχηματίζουν ένα μεγάλο κύκλο. Θα κρατούν χέρια κατά τη διάρκεια της συγκεκριμένης άσκησης. Ο κύκλος θα ονομάζεται «ασπίδα» καθ' όλη τη διάρκεια του μαθήματος.

Οι μαθητές εξερευνούν τρεις δυνατότητες μετακίνησης, μέσω καθοδηγούμενου αυτοσχεδιασμού):

A) να αλλάξουν θέση με τον διπλανό

B) να μετακινηθούν προς το εσωτερικό του κύκλου (περπατώντας, με πηδηματάκια, περπατώντας με λυγισμένα πόδια...)

Γ) να απομακρυνθούν από τον κύκλο (περπατώντας, με πηδηματάκια, περπατώντας με λυγισμένα πόδια...)

Εφόσον εξερευνήσουν τους τρεις παραπάνω τρόπους, καταλήγουν σε ένα τρόπο με τον οποίο θα συνεχίσουν να μετακινούνται στη συνέχεια τον οποίο μπορούν να εμπλουτίσουν αλλάζοντας επίπεδο (χαμηλό, μεσαίο, ψηλό). Τα παιδιά έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν και την παύση σε όποιο σημείο επιθυμούν.

Κατά τη διεξαγωγή της άσκησης στα παιδιά θα τεθούν ερωτήσεις όπως:

Πως επηρεάζεται η «ασπίδα» όταν μετακινήστε;

Πότε ήταν η κατάλληλη στιγμή για εσάς να μετακινηθείτε;

Αναφορά βιολογικών εννοιών (μεμβράνη – ασπίδα, φωσφορολιπίδια - σώμα, φωσφοδιεστερικοί δεσμοί - χέρια)

Δεύτερη δραστηριότητα - «Χορεύοντας στον πλανήτη μας» (20')

Τα παιδιά βρίσκουν ένα σημείο στο χώρο και ξαπλώνουν στο πάτωμα (αναφορά χαμηλού επιπέδου). Με 4 κτυπήματα των χεριών, από τον/την εκπαιδευτικό, οι μαθητές επιλέγουν όποιο τρόπο επιθυμούν και σηκώνονται σε όρθια στάση. Επαναλαμβάνουν με σκοπό να

χρησιμοποιήσουν και άλλους τρόπους. Γίνεται επανάληψη της άσκησης, αυτή τη φορά με αντιστροφή. Δηλαδή από την όρθια θέση να καταλήξουν στο πάτωμα.

Σε αυτό το σημείο, οι μαθητές χωρίζονται σε δύο ομάδες. Η μία ομάδα σχηματίζει την «ασπίδα», και τα παιδιά της δεύτερης ομάδας βρίσκουν τρόπους να μπαίνουν μέσα στον κύκλο και να βγαίνουν έξω από αυτόν. Γίνεται συνδυασμός πρώτης και δεύτερης δραστηριότητας. Η μια ομάδα σχηματίζει την ασπίδα και η δεύτερη ομάδα κινείται μέσα και έξω από τον κύκλο.

A) οι μαθητές μπαίνουν στον κύκλο χρησιμοποιώντας το πάτωμα, με 4 κτυπήματα φτάνουν στο μεσαίο επίπεδο και βγαίνουν από τον κύκλο

B) οι μαθητές μπαίνουν στον κύκλο στο μεσαίο επίπεδο, φτάνουν στο έδαφος μετά από 4 κτυπήματα και βγαίνουν από τον κύκλο χρησιμοποιώντας το έδαφος

αλλαγή ρόλων – ομάδων.

Ερώτηση προς τους μαθητές:

Πότε ήταν η κατάλληλη στιγμή να βγείτε ή να μπείτε στον κύκλο όταν η «ασπίδα» ήταν σε κίνηση;

Αναφορά βιολογικών εννοιών (πρωτεΐνες)

Μέρος Δ' αναστοχασμός -κλείσιμο (διάρκεια 10')

- Η παιδαγωγός μαζί με τα παιδιά κάθονται στο πάτωμα σχηματίζοντας κύκλο, και γίνεται αναστοχασμός πάνω στο μάθημα.
- Τι μάθαμε σήμερα;
- Πώς νιώσατε στο μάθημα;
- Συζήτηση: Όλοι οι άνθρωποι, τα ζώα, τα φυτά αποτελούνται από αυτούς τους μικρούς πλανήτες.
- Προαιρετικά ανάθεση εργασίας: Να γράψουν ένα ποίημα με τις έννοιες που έμαθαν ή/και να φτιάξουν μια τρισδιάστατη κατασκευή .

Μάθημα 4

Τίτλος Μαθήματος: η μαγεία του χορού

Θέμα: δημιουργία και μετατροπή μοτίβου

Ηλικίες: 12-14 ετών

Διάρκεια: 60 λεπτά

Χώρος: κλειστός χώρος με κατάλληλο πάτωμα για κίνηση

Εξοπλισμός αίθουσας: ηχοσύστημα

Ενδυμασία μαθητών : Άνετα ρούχα κατάλληλα για κίνηση, κάλτσες

Αντικείμενα που θα χρησιμοποιήσουν:

Σύντομη Περιγραφή Μαθήματος

Στόχος του μαθήματος είναι να εισαγάγει τα παιδιά στη δημιουργική διαδικασία της χορογραφίας. Μέσω της εκμάθησης μιας σειράς βημάτων το οποίο θα χρησιμοποιηθεί ως μοτίβο για επεξεργασία, τα παιδιά θα έχουν τη δυνατότητα να πειραματιστούν και μέσω δημιουργικών δράσεων να εμπλουτίσουν, να τροποποιήσουν, να δημιουργήσουν μέσα και μέσω του μοτίβου τη δική τους χορογραφική φράση. Κατά τη διάρκεια των αυτοσχεδιασμών, τα παιδιά θα χρειαστεί να συνεργαστούν και να ανατροφοδοτήσουν μεταξύ τους ως μέρος της δημιουργικής διαδικασίας.

Μέρος Α' εισαγωγή (διάρκεια 5')

- Φουσκώνουμε το μπαλόνι μας και καθόμαστε σε κύκλο.
- Θυμίζουμε τη σαπουνόφουσκα και το μυστικό μας σήμα.
- Υπενθυμίζουμε στους μαθητές πως μιλάμε με το σώμα μας σε αυτό το μάθημα.
- Σήμερα θα μιλήσουμε και θα εξερευνήσουμε τρόπους χορογραφίας.

Μέρος Β' ιδεοθύελλα, (διάρκεια 5')

- Έχετε δει ποτέ παράσταση χορού;
- Τι συμβαίνει όταν οι χορευτές χορεύουν;
- Έχετε παρατηρήσει τον τρόπο που χορογραφούν οι χορογράφοι;
- Με ποιο τρόπο διαφέρουν ή και μοιάζουν οι χορογραφίες μεταξύ τους;

Μέρος Γ' κυρίως μέρος ενσωμάτωση της κίνησης, χρήση δημιουργικών εργαλείων και μουσικής (διάρκεια 30 λεπτά)

Η παιδαγωγός διδάσκει στα παιδιά ένα συγκεκριμένο συνδυασμό κινήσεων ο οποίος θα λειτουργήσει ως μοτίβο. Αφού εξασκηθούν και το μάθουν τα παιδιά, τους χωρίζει σε ομάδες των 2 παιδιών. Οι στόχοι των ομάδων είναι να:

Α. να εμπλουτίσουν τον συνδυασμό με κάποιο συναίσθημα έτσι ώστε να δοκιμάσουν οι υπόλοιπες ομάδες να «διαβάσουν» το συναίσθημα όταν θα το παρουσιάσουν στην ολομέλεια της τάξης. Η κάθε ομάδα θα εξηγήσει με ποιους τρόπους δούλεψε για τη συγκεκριμένη μετατροπή.

Β. να μεγαλώσουν σε διάρκεια το μοτίβο. Αρχικά, χωρίζοντας το οι ίδιοι σε 3 μέρη θα προσθέσουν συνδέσμους/ενωτικά βήματα/κινήσεις. Θα το παρουσιάσουν και αυτό στην ολομέλεια.

Γ. να προσθέσουν στο μοτίβο παύση και επανάληψη κίνησης σε όποια σημεία χρειάζεται κατά τη γνώμη τους και πάλι να το παρουσιάσουν.

Δ. όλες οι ομάδες των παιδιών θα παρουσιάσουν ταυτόχρονα τα μοτίβα τους. Από προηγουμένως η εκπαιδευτικός δίνει αριθμούς στις ομάδες και αναλόγως τους δίνει σύνθημα για το πότε η κάθε ομάδα θα ξεκινήσει. Κατά τη διάρκεια εφαρμογής, τα παιδιά καλούνται να ανταπεξέλθουν σε ανατροπές εκτέλεσης του μοτίβου, εφόσον ο χώρος θα χρησιμοποιείται ταυτόχρονα από όλες τις ομάδες. Ρωτά τη γνώμη των παιδιών για τον τρόπο με τον οποίο θα επιθυμούσαν να ολοκληρωθεί το έργο τους.

Μέρος Δ' αναστοχασμός -κλείσιμο (διάρκεια 10')

- Η παιδαγωγός μαζί με τα παιδιά κάθονται στο πάτωμα σχηματίζοντας κύκλο, και γίνεται αναστοχασμός πάνω στο μάθημα.
- Τι μάθαμε σήμερα;
- Πώς νιώσατε στο μάθημα;
- Τεντώνουμε τα μέρη του σώματος: χέρια, πόδια, πλάτη. Χαλάρωση.

Προαιρετικά ανάθεση εργασίας γραπτώς ή προφορικά: εάν επιλέγατε να παρουσιάσετε τη χορογραφία που δημιουργήσατε σήμερα, τι τίτλο θα βάζατε; Ποιο θα ήταν το θέμα της; πού (σε ποιο χώρο) θα την παρουσιάζατε; Ποιο θα ήταν το κοινό σας εάν μπορούσατε να επιλέξετε; Τι σκηνικό, φώτα και κοστούμια θα επιλέγατε και γιατί; Ποια μουσική ή ήχο θα ταίριαζε με το έργο σας;

Από τις φοιτήτριες:

«Το καθετί μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης, και με λίγη φαντασία να παραχθεί κάτι δημιουργικό»

Άντρια

«Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις Διδασκαλίας του Χορού, είναι το μάθημα μέσα από το οποίο κατανόησα τη σημασία της ικανότητας έκφρασης της προσωπικής ιδέας των συμμετεχόντων. Παράλληλα, κατανόησα τη σοβαρότητα του ρόλου της εκπαιδευτικού και τη δυνατότητα που της προσφέρεται μέσα σε αυτό το ρόλο να οδηγήσει τους μαθητές ένα βήμα παραπέρα... Έχοντας αποκομίσει τα πιο πάνω μέσα από τη συνεργασία και την εμπειρία, νιώθω πως και εγώ με τη σειρά μου επιθυμώ να μοιράζομαι, να εμπλουτίζω τις γνώσεις μου γύρω από τη δημιουργική κίνηση»

Παναγιώτα

«Ήταν μια πολύ όμορφη και δημιουργική εμπειρία. Απέκτησα όμορφες στιγμές, αλλά το πιο σημαντικό είναι το ότι εμβάθυνα στις γνώσεις μου γύρω από το αντικείμενο που πραγματικά αγαπώ»

Δέσποινα

«Το μάθημα μου προσέφερε δημιουργική γνώση. Με προετοίμασε σωστά για το δρόμο της διδασκαλίας που πρόκειται να ακολουθήσω»

Βασιλική

«Είμαι πολύ ευχαριστημένη και χαρούμενη που παρακολούθησα αυτό το μάθημα. Έμαθα πληροφορίες που σίγουρα θα μου είναι χρήσιμες στο μέλλον. Με βοήθησε να κατανοήσω, και να εμβαθύνω. Έχει αλλάξει εντελώς ο τρόπος σκέψης μου γύρω από τη διδασκαλία και γύρω από τη δημιουργική κίνηση»

Ιωάννα

«Συζητήσαμε σε βάθος με επαγγελματίες εκπαιδευτικούς κάθε ειδικότητας. Ανταλλάξαμε απόψεις, και ιδέες, φιλοξενηθήκαμε σε χώρους διδασκαλίας, γνωρίσαμε μαθητές και μαθήτριες, αποκτήσαμε γνώσεις και εμπειρίες. Το σημαντικότερο, ήταν η επαφή μας με τη δημιουργική κίνηση και η απόκτηση γνώσης σε ένα βαθμό έτσι ώστε να είμαστε σε θέση να διδάξουμε και να εφαρμόσουμε τα όσα μάθαμε»

Ηλιάνα

«Το μάθημα των παιδαγωγικών ήταν μια πολύ ξεχωριστή εμπειρία αφού απέκτησα πολύτιμες γνώσεις και εμπειρίες σε ό,τι αφορά τη διδασκαλία του χορού και της δημιουργικής κίνησης. Εύχομαι το εγχειρίδιο το οποίο δημιουργήσαμε με πολλή αγάπη και δουλειά να φανεί χρήσιμο σε εσάς όπως και σε εμάς»

Ευγενία

«Οι δυνατότητες των μαθημάτων δημιουργικής κίνησης δεν σταματούν εδώ. Ο σκοπός της συγγραφής του συγκεκριμένου εγχειριδίου είναι να ενεργοποιήσει τη δημιουργικότητα των εκπαιδευτικών μέσα από παραδείγματα μαθημάτων. Η καθοδήγηση δεν είναι πανάκεια. Σε μια δημιουργική δράση ο/η εκπαιδευτικός ενεργεί μέσα σε μια αέναη αναζήτηση δημιουργώντας και διδάσκοντας ταυτόχρονα.»

Μαρία Καμπέρη

ISBN 978-9963-711-79-6